

Titul: "Doctrina sobre la Llengua Valenciana".
Autor: Colectiu Valldaura
Editorial: Artes Graficas Soler. Valencia, 1992.
Edicio digital: Valencian.org. Valencia, 2006.

Doctrina sobre la llengua valenciana

INDEX

- I. Introduccio
- II. El nom de la llengua
- III. El valencià, llengua autoctona
- IV. El valencià, llengua, no dialecte
- V. El valencià no es dialecte o varietat del català
- VI. L'unitat de la llengua
- VII. La llengua dels valencians
- VIII. L'legitimitat de la llengua valenciana
- IX. Les normes ortogràfiques de 1932
- X. L'ortografia de l'Acadèmia

Nota de la present edició de Valencian.org: En el llibre, quan es referix a l'institució "l'Acadèmia Valenciana", "Acadèmia" o "la nostra Acadèmia", es tracta sempre de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana, entitat pública fundada en 1915. Tinga en compte el lector que en l'any de publicació d'aquest llibre, 1992, encara ni es besllumenava l'aparició de la tristament catalanista "Acadèmia Valenciana de la Llengua" (AVL), creada pel PP i el PSOE en l'any 2002.

I- INTRODUCCIO

Se propaguen molts errors, tonteries i falsetats, en relació a la llengua, cultura i història de nostra pàtria valenciana; mentires que, a força de repetir-les, a la fi es presenten com a dogmes irreformables o "veritats científiques" que s'han d'acceptar com a tals, baix pena de ser tenguets per ignorants o incults.

Afortunadament ja son un montó els valencians estudiosos, que han escomençat a investigar eixos problemes i s'han donat conte del tracte injust que, per certs elements –alguns, per desgracia, de nostra casa- fa temps s'està donant a la llengua i han oferit el fruit dels seus treballs en escrits molt valiosos, que posen en son punt la veritat sobre les qüestions enumerades, i només falta donar-los a conèixer per a que, els valencians amants de lo seu, coneguen les raons de la seua identitat i sapien defendre-la.

Mes, com a molts els resulta difícil estar al dia en estos temes, per no saber a on acudir a informar-se, i ad més els falta el temps per a documentar-se, s'ha cregut convenient redactar est ideari o repertori de les principals idees o raons que fonamenten l'existència, autoctonia i independència de la llengua valenciana, indicant al mateix temps els llocs a on poden trobar unes explicacions més àmplies sobre els temes aci tractats. Eixe es l'objecte d'este opuscul.

No s'assusten els catalanistes pel contingut d'esta doctrineta. Nosatres, els valencians, no som "nazis", i, al defendre nostra llengua, no confondrem els conceptes de llengua i cultura, raça o nació, ni tergiversarem l'història, per a incorporar pobles veïns a "mil·lenaris" països valencians; no, per a alabar la nostra llengua, no robem els clàssics d'atres països; ni exposarem els nostres principis lingüístics com dogmes de fe inamovibles, fonamentats en la pura autoritat d'algun sant de la filologia; ni farem ús del terrorisme intel·lectual, dient-los ignorants, incults i descalificats com a filòlegs, als qui no pensen com nosatres; ni, en un immobilisme tancat, direm que ho tenim tot clar, i que lo nostre es lo "científic"; ni per gojar d'una Real Acadèmia de Cultura Valenciana, que l'Institut d'Estudis Catalans en Barcelona, obligarem a ningun país veï a que adopte la nostra normalització lingüística en l'administració i en l'ensenyança; ni faltarem al respecte a les atres modalitats lingüístiques en nom d'una, actualment inexistent, "unitat de la llengua", imposant-les la nostra, sacrificant-les i sumenten-les ad ella. Tot lo contrari: nos limitarem a una simple i breu exposició dels nostres punts de vista lingüístics.

Bibliografia:

Ramos, Vicente. *Pancatalanismo entre Valencianos*. Valencia, 1978.

San Valero, Julián. *El Pueblo del Reino de Valencia*. Ed. Del Senia al Segura. Valencia, 1987.

Simó Santonja, Vicente L. *¿Valenciano o Catalán?* Centro de Cultura Valenciana, Valencia, 1979.

Ubieto Arteta, Antonio. *Orígenes del Reino de Valencia*. Zaragoza, 1981.

II- EL NOM DE LA LLENGUA

Diuen *alguns* que la llengua que parlem els valencians es la catalana. El valencià, segons ells, "es el modo de parlar el català en València: valencià, balear i català son una sola i única llengua en modalitats diferents; tots els romanistes consideren el valencià com una modalitat del català".

Al contrari,

La llengua que parlen els valencians se denomina justament valenciana. Per prescripció o consciència llingüística. El poble valencià sempre ha cregut i creu que parla una llengua, pareguda al català, però distinta. Donen fe d'eixa arraigada creença també tots els tratadistes pro-catalans (p.e., Sanchis Guarner, Germa Colom, etc).

Pel testimoni dels escriptors valencians. El valencià ha rebut en el transcurs del temps, des de son origen, la denominació de "llengua valenciana". Hui en dia a ningun valencià-parlant, si no està manipulat, se li ocorre dir que parla en català; i així ha seguit en tots els temps. En el segle XIV els escriptors valencians, encara que editaren els seus llibres en Barcelona, a la llengua en que escrivien li dien "llengua valenciana" o afirmaven que escrivien en "estil de valenciana prosa". Per a mostra bastarà citar el testimoni d'alguns escriptors. De sobra es conegut el que dona Bonifaci Ferrer en el colofó de la Bíblia valenciana, i que s'ha intentat borrar. Ad este testimoni tan valios, podem afegir el d'Antoni Canals (1354-1418) en el proleg de la seua obra el *Valeri Maxim*, a on diu "*tret en nostra llengua materna valenciana així com he pogut, jatsesia que atres l'hagen tret en llengua catalana*" (1395); Joanot Martorell, l'autor de la famosa novel·la valenciana *Tirant lo Blanch*, diu que escriu en "vulgar valencià". Entre els escriptors naixcuts fora del Regne podem citar a Frai Francesc Eixemenis, Joan Amigué, Joan Bonlabi, etc.

El valencià no es una modalitat o dialecte del català. Actualment valencià i català son dos llengües distintes, com se provarà mes avant.

El fet de que algun o alguns filòlegs romanistes encloguen el valencià dins de l'àrea del català, no lo s'ha de donar ningun valor definitiu o científic.

Suposant que el valencià haja seguit un dialecte del català -cosa que neguem rotundament- no hi ha cap llei llingüística que impedisca a un dialecte convertir-se en llengua de cultura, si les circumstàncies li son favorables. La qualitat de *dialecte*, no es un estigma etern. Va haver un llarg temps en que tots els sabis romanistes dien que el català era un dialecte del provençal: ho dien Frederic Diaz, fundador de la filologia romànica, Meyer-Lübke (fins l'any 1926), Mila i Fontanals, Mossen Antoni Mª Alcover, Schultz-Gora, Henry Bourciez, i antigament el mateix Dante. Si després els romanistes han canviat de pareixer, vol dir que lo que ells diuen no es dogma de fe.

Ho diuen els mateixos romanistes. W. Meyer-Lübke, al traçar els límits i classificació del romànic, diu que se basa en determinacions prou arbitràries per a traçar un quadre de conjunt i sistemàtic: "*no olvidando sin embargo, que tal clasificación persigue principalmente fines prácticos, y que carece de sólida fundamentación científica*".

Bibliografia:

Almiñana, Josep. *El Crit de la Llengua*. Edicions Valencia 2.000. Valencia, 1981.

Castello, J. Ángeles. *Fundamentació Metodològica de la Llengua Valenciana*. Volum 5 de la sèrie filològica de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana. Valencia, 1990.

Fullana, Lluís. *Discurs d'ingrés en l'Acadèmia de la Llengua Espanyola*. 11 octubre, 1928.

Meyer-Lübke, W. *Lingüística Romànica*. Madrid, 1926. Publicacions de la Revista de Filologia Espanyola, pag. 50.

III- EL VALENCIÀ, LLENGUA AUTOCTONA

Diuen alguns que "la llengua valenciana la van portar els catalans que vingueren a València en les tropes del rei En Jaume o en les repoblacions posteriors": segons ells, "ans de la conquesta, els musulmans només parlaven arap". Ho fonamenten en que els conquistadors no trobaren mossaraps i que no està demostrat que els musulmans parlaren romanç.

Al contrari de lo que diuen alguns, una llengua romànica -el pre valencià- era parlada en València ans de la conquesta del Rei En Jaume, tant pels mossaraps com pels musulmans, i per tant el valencià és una llengua autoctona, derivada directament del llatí, sobre un substrat iberic, evolucionada a través del temps, per les lleis fonètiques i per l'influència i aportacions dels pobles i cultures -germàniques, araps, aragoneses, catalanes, castellanes...- en les que ha estat en contacte.

Existència d'un romanç valencià prejaumi. Ho documenten, tant des del punt de mira històric com filològic, els historiadors, Ribera, Levi Provençal, Sánchez Albornoz, Ubieto, i la recent tesi doctoral del professor Penyarroja, en la seua abrumadora toponímia i antroponímia prejaumina. Els musulmans coneixen l'aljamiat o romanç dels cristians, en la qual, diu Jaume Roig, en el segle XV, que escrivia el seu llibre *El Spill* (sera en romanç -...sl pla teixides-, del algèmia -dels de Paterna- Torrent, Soterna). Les aljamies eren parlars dels moros dels pobles citats.

Bibliografia:

CABANES, Mª Dolores. *Geografia i Repoblació*. Alacant, 1984.

FERRER I NAVARRO, R. *La Repoblació del Reine de València vista a través del Llibre del Repartiment*. Anales de la Acadèmia de Cultura Valenciana, 1984.

PENYARROJA, L. *Orige i formacio de la Llengua Valenciana*. Serie filologica de l'Academia de Cultura Valenciana, num. 1, 1986.

----- *El Mozárabe de Valencia*. Gredos, 1989.

Revista de Filologia de l'Academia de Cultura Valenciana, num. 4, (1989);

COSTA I CATALA, J. V. "El valencià, llengua viva";

GÓMEZ BAYARRI, J. V. "El valenciano una habla romance medieval".

RIBERA, Julián. *De historia Arábigo-Valenciana*. Centro de Cultura Valenciana, Valencia, 1925.

IV- EL VALENCIÀ, LLENGUA, NO DIALECTE

Diuen alguns que "el valencià no es llengua, sino un dialecte". La rao seria per dependre o ser una variant d'una atra llengua, en este cas del catala.

Al contrari, el valencià es una llengua independent, que no necessita de ninguna atra per a expressar-se en tots els nivells: ha segut "llengua" des dels seus principis i actualment no es variant de ninguna atra llengua.

El parlar d'un poble no adquirix la categoria de "llengua" porque ho diguen o no els filolecs (del catala fins a principis d'este sigle per raons socio-llingüístiques, i per elles, el valencià, ho ha segut sempre i ho es actualment).

Lo que li dona a la llengua d'un poble el ranc de "llengua-tipo" es el ser elegida com a mig de comunicacio cultural, acceptat en el mon de la cultura, de la politica i dels negocis. Unes vegades conseguix eixe objectiu per un fet lliterari transcendental, com en Alemanya la publicacio de la Biblia de Luter, en Italia, la publicacio de les obres de Dant; atres vegades el factor decisiu es la proximitat a la cort, o al poder economic, com en Anglaterra per al dialecte de Sur, i en França per al dialecte de l'Illa de França.

En Valencia es reunixen tots els factors al mateix temps: l'establiment de la cort de rei En Jaume en Valencia; l'us del valencià per la cancelleria i l'administracio; l'hegemonia economica de Valencia entre totes les ciutats de la Corona d'Arago; i el fet lliterari, que comença per la publicacio en llengua vernacula dels Furs i de la Cronica de Rei En Jaume, i culmina en l'esplenderosa floracio dels escritors de Valencia -"nostres classic"-, que produixen una edat d'or de la lliteratura valenciana de la qual en va intentarà apropiar-se la lliteratura catalana, porque els classic son de per açi, i tots diuen (com si sapierem lo que algun dia havia de passar en el nostre temps), que escriuen en "llengua valenciana". El valencià es des d'aquells temps la "llengua tipo", en una gran influencia en els pobles veïns, els

quals deprenen a escriure en els autors valencians, i de fet ho escriuen en valencià antic, o depenen d'ell.

La llengua valenciana des d'aquells temps ha seguit usant-se lliterariament, en totes les epoques, en mes o menys fortuna, en l'evolucio natural de tota llengua viva, i ha arribat fins a nosatres, gojant de vocabularis i gramatiques propies. I ha seguit reconeguda com llengua per multitud d'escriptors i documents oficials. Baste citar a Cervantes, qui lloa la seua dolçor, al parlar del nostre *Tirant lo Blanch*; Juan de Valdés, qui en son *Diálogo de la Lengua* conta al valencià com una "*de las cuatro maneras de lenguas que oy (sic) se hablan*" en Espanya.

La categoria de llengua o idioma li ha seguit reconeguda al valencià per la Constitucio Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de la nostra Comunitat. I encara que per l'omnipresencia del catalanisme en totes les esferes de decisió, no s'haja tengut en conte al corregir el Diccionari de la "Academia de la Lengua Española" ésta va reconeixer al valencià la categoria de llengua i ho va publicar oficialment en 1959.

La cosa quedarà definitivament aclarida quan en el capítol següent quede clar que el valencià no es dialecte del català.

Bibliografia:

Boletín de la Real Academia Española, Septiembre-Diciembre de 1959, tomo XXXIX, cuaderno CVIII, pág. 494.

LANUZA ORTUÑO, Chimo. *Valencià. ¿Llengua o Dialecte?*. Lo Rat Penat. Valencia, 1983.

VALDÉS, Juan de. *Diálogo de la Lengua*. Clásicos Castellanos, Espasa Calpe, S.A. Madrid. Colección Austral, pág. 31.

V- EL VALENCIÀ NO ES DIALECTE O VARIETAT DEL CATALA

Diuen que el valencià es un dialecte, varietat o variant del català per que s'entenen mutuament de manera perfecta els usuaris del dos idiomes, se pareixen molt i tenen la mateixa estructura gramatical.

Pel contrari, si eixos arguments foren valits podriem dir igualment que el català es un dialecte del valencià. La llengua valenciana es ben diferent de la catalana, com

pot comprovar qualsevol que l'estudie en la parla viva del poble; no solament diferix evidentment en la fonetica, sino en punts molt notables de morfologia i sintaxis, com tambe en el vocabulari, podent ensenyar una gramatica i un diccionari propi i independent del catala.

La mutua intel·ligibilitat. Neguem que siga tan facil d'entendre el catala per a la majoria dels valencians, i, passant al llenguatge escrit, vejам lo que escriu sobre este criteri el filolec i llingüiste Enric Wulff: *"La mutua comprensió no basta per a definir un dialecte, per quant aquella pot donar-se tambe entre parlants de llengua distinta, pero emparentada; del mateix modo pot ser simplement escrita i no oral, per la referencia a una forma escrita comuna"*; lo qual té una gran aplicació a les relacions entre el valencià i el catala, tant diferents foneticament, pero que poden no pareixer-ho si s'adopta una ortografia arcaïsant, com la catalana, que amaga les diferencies fonetiques, encara que siguen tan grans (Per eixemple, el catala escriuen "forner", pero pronuncien *furné*).

Que les dos llengües, valencià i catala se pareguen molt, no té res de particular tractan-se de dos llengües filles occitanes: el provençal, el llemosi, etc., i el portugues en el castella.

En quant a l'igualtat d'estructura de les dos llengües, en la que en tan poca rao i en tanta insistencia se fonamenta algun que atre filolec interessat en negar l'existencia de la llengua valenciana, hi hauria molt que dir. Resumirém:

Que es pot dir de totes les llengües romantiques que, al derivar-se del llati, ho han fet de modo paregut, i per tant tenen la mateixa estructura. Eixe argument no val res.

Lo que ha diversificat les llengües neollatines ha segut la distinta evolució fonetica: la diferent pronunciació de les mateixes paraules d'orige llati. I en este punt, la diferencia de pronunciació entre Barcelona i Valencia es garrafal. Aixina ho reconeix l'insigne escriptor Josep Pla, premi de les lletres catalanes qui, en un articul titulat "Direccio Lisboa", diu textualment:

"Els llingüistes tenen rao; tots els dialectes neollatins situats des del Loira fins l'Algarve i els ultims caps de Sicilia, tenen la mateixa construccio. El que les ha diferenciades és la fonetica. És la fonetica el que crea (en llenguatges que tenen la mateixa arrel, en aquestes el llati) la intel·ligibilitat que en definitiva és total".

Se sol dir tambe que valencià i catala tenen la mateixa gramatica, en lo que enganyen als profans, perque per a demostrar-ho presenten como a uniques diferencies tres o quatre diferencies sense importancia, callant-se les mes importants, en morfologia, sintaxis i vocabulari, lo qual o es ignorancia o mala fe.

Acabarém en unes poques paraules d'un escriptor imparcial, En Salvador de Madariaga:

"Valencia no quiere ser otra cosa que Valencia. Su lengua difiere lo bastante para poder permitirse gramática y vocabulario propios, si sus literatos quisieran construirselos".

Aço es precisament lo que s'està fent baix els auspicis de la Real Academia de Cultura Valenciana.

Bibliografia:

GUINOT GALAN, Josep M^a. *Fonètica de la llengua Valenciana*. Valencia, 1988, pags. 295 i següents

----- *Valencià i Català comparats*. Volum 4, de la serie filologica de la Real Academia de Cultura Valenciana (1989).

MADARIAGA, Salvador de. *España*, pág. 186.

PLA, Josep. *Obres completes*. Volum 28.

VI- L' UNITAT DE LA LLENGUA

Diuen alguns que el valencians podem fer un gran pacte cultural, pero sempre salvant "l'unitat de la llengua" (la catalana, naturalment, ¿no?). Ells donen com a cosa certa que el valencià, al qual mai diuen "llengua valenciana", junt en el mallorquí i el català, integren una mateixa llengua: la catalana. (Segons ells, el valencià es pot parlar, pero no escriure). Escriure s'ha de fer "sota" la codificació llingüística de l'Institut d'Estudis Catalans: això es lo "científic": tot lo demés que parlem, o es dialectal, o vicios. En quant a l'ortografia, no mes val la del mateix Institut, pero baix el camuflage de "Les Normes de Castello". Els que volen una codificació propia del valencià, son uns secessionistes, perque van contra la "indubtable unitat de la llengua catalana" comprensiva de la valenciana.

Pel contrari.

Primer: No hi ha possibilitat d'un pacte cultural entre el valencià i el català; com no l'hi ha entre català i castellà, perque son dos llengües distintes. El propondre un pacte d'eixa naturalea, respectant l'unitat de la llengua catalana, vol dir que continuarem en una normativa estranya i sense respectar l'autoritat de la nostra Real Academia de Cultura Valenciana.

Segon: El valencià no es part integrant de la llengua catalana. La llengua de Valencia es diferent de la catalana, tant parlada com normalisada a base de la de Barcelona. El valencià es mes clar i mes dolç. El valencià, com el català, es un dialecte paregut als altres dialectes occitans: gasco, languedocia, provençal, català, valdense, auvernes, llemosi: ningu dels quals es dialecte d'un altre del grup.

Tercer: Si en algun temps va existir certa unitat d'escriptura entre el valencià i el català, va ser en temps antics, quan els catalans se regien per l'hegemonia del valencià, influencia del valencià antic, que es manifesta encara en arcaïsmes

catalans actuals que la llengua valenciana, més agil, ha superat en la seua pròpia evolució de llengua viva.

Quart: Quan se parla de normalitzar el valencià "amb les normes de Castello", no se és sincer, ni la proposta es pot admetre, perquè no són correctes. No se parla en sinceritat, perquè eixes normes ningú les observa fidelment; lo que es vol es seguir en les de l'Institut i, a costa de les de Castello, introduir tota la codificació lingüística catalana, les nomenades "normes de Castello", com vorem més avant, estan malfetes, i en elles mateixes se diu que s'han de corregir per les "novelles generacions". El principal defecte que tenen es no respondre a la fonètica valenciana, i unes mateixes normes ortogràfiques per a dos llengües fonèticament distintes, com dien en son temps els filòlegs de Barcelona, són *contra natura*. L'Ortografia es fa per a representar bé els sons de cada llengua, i la de l'Institut, no expressa bé la fonètica valenciana.

Quint: Actualment no es pot parlar de *secessionisme*, perquè no es pot escindir lo que naturalment està ja separat de fet. Les dos llengües, com diu el Pare Fullana, han evolucionat separatament (en fonètica, morfologia i vocabulari), com dos rames d'un mateix arbre: el llatí.

A vore qui dira que es valencià "científic" la següent frase catalana que posem per exemple:

"aviat veurem el que ha esdevingut a València amb l'assemblea que ha estat acomiadada avui darrera la cloenda que ha estat desenvolupada de bon jorn fins al cap vespre, malgrat que homes i joves no han estat molt nombrosos per venir-hi".

Bibliografia:

BORONAT GISBERT, Josep. *Pomell de Valencianitat*. A.D.I.A. Alacant, 1987.

GUINOT GALÁN, Josep M^a. *Les normes "del 32" i l'Unitat de la LLengua*. Conferència en "Lo Rat Penat". València, 1983.

VII- LA LLENGUA DELS VALENCIANS

Diuen alguns: ¿a on està la llengua valenciana?, no existix com a tal, perquè lo que el poble valencià parla no es una llengua sino un dialecte del català, degenerat, ple de castellanismes i vulgarismes: no aprofita més que com a llengua coloquial: la llengua valenciana culta es el català, normalisat, es el català el que deu prevaldre com a llengua estandar, per les raons següents:

La llengua fon duta a València des de Catalunya pels conquistadors cristians.

El Principat de Catalunya es més extens, el més poblat i fort de tots els països que parlen "la llengua".

La Renaixença de "la llengua" tingue oríge en Catalunya, a on ha triomfat plenament.

La denominació científica, en la que es conegut el valencià, es la de "llengua catalana".

La llengua que es parla en València està degenerada, es un patois, ple d'arcaïsmes, castellanismes i vulgarismes, i per a escriure-la "científicament" hi ha que acudir al català normalisat per l'Institut, en algunes chicotetes concessions dialectals.

Al contrari, lo cert es que la "llengua" valenciana no es el català normalisat per l'Institut, ni eixe llenguatge híbrid, mitat valencià i mitat català, que han inventat ultimament i que, contra la voluntat del poble, s'està imponent pels que ara manen.

La llengua valenciana es la llengua viva del poble, la qual deu ser tutelada per l'Acadèmia Valenciana, per a que se presente en tota dignitat i esplendor, lliure de vulgarismes, castellanismes i catalanismes innecessaris. Examinem els arguments aduits, que no proven res.

La llengua no fon duta pels conquistadors catalans, perquè en València ja es parlava un romanç. Els catalans que vingueren eren pocs en número en relació a la població autoctona i foren absorbits per ésta llingüísticament.

El que un poble siga més gran no es motiu per a anular el llenguatge d'un atre adjacent més chicotet.

Suponent que la renaixença del català fora anterior a la del valencià, cosa que no es certa, primer se va "crear" la llengua valenciana que la catalana, i va tindre el seu sigle d'or, i actualment ningu li pot negar el dret de ser cultivada a tots els nivells.

La classificació de "catalana" per a la llengua valenciana per alguns filòlegs, està errada, es arbitrària i sense fonament científic, com ho diu clarament el eminent romanista Meyer Lübke, al que ja hem citat, i no partix d'un coneixement directe de la fonètica o llenguatge viu del poble valencià, sino d'expressions de llibres que se van copiant i repetint-se sense devallar al poble valencià per a vore com parla. (iConsulte's la secció fonètica de cada paraula en el Diccionari d'Alcover, i es vora lo que es valencià i lo que es català!. iQuina diferència!).

Si es tracta de vulgarismes i castellanismes, el que estiga sense pecat, que tire la primera pedra. També els catalans en tenen, com, "*pues, despues, entonces*", masculins d'oficis en A (socialista, maquinista, per socialiste o maquiniste); noms castellanisats en ESA en conte del clàssic EA (belleza, per bellea, peresa, perea), i

paraules com "*toro, mançana, la mesa, la tarde, etc.*". Els parlants cults i el món lliterari ja eviten estes taques del llenguatge. De la depuració del valencià ja s'encarregarà la nostra Acadèmia. Per altra part, ¿com se van originar les llengües neollatines, més que parlant malament el llatí? Si no haguera segut així encara estariem tots parlant llatí. Preferim parlar el dolç i mal valencià de nostres pares, a l'aspre i mal català de Barcelona, o al llenguatge artificial i arcaïsat de Pompeu Fabra. El poble és l'amo de la llengua, i no se li deu imposar una llengua de laboratori. A on nos pareix que el poble introdueix un abus, a lo millor no hi ha més que un acert genial.

Bibliografia:

CREMADES MARCO, F. DE BORJA. *La Llengua Valenciana, en perill*. Grup d'Acció Valencianista. València, 1982.

GUINOT GALÁN, Josep M^a. *La Llengua Valenciana, hui*. Acadèmia de Cultura Valenciana. Sèrie Filològica, num 3. València, 1988.

VIII- LLEGITIMITAT DE LA LLENGUA VALENCIANA

Alguns diuen la llengua valenciana legalment és la catalana, encara que se li diga la "nostra llengua" o "la llengua dels valencians" per a no ferir l'amor propi dels valencians, perquè la "llengua" valenciana per a ells no existix, sinó que és un dialecte del català, al que per ells, és, més cult i "científic", deu supeditar-se.

Assumida esta doctrina per un sector predominant en l'Universitat Lliterària de València i per l'actual Conselleria de Cultura de la Generalitat, esta ignora la llengua valenciana, quan devia respectar-la i potenciar-la, com es son deure, i ha introduït fraudulentament en son lloc, en l'ensenyança, en el món oficial i en la televisió, la normativa catalana més escandalosa o eixa altra llengua que s'han inventat, mig valenciana i mig catalana, baix l'engany de les "normes ortogràfiques de Castella", que no observa ningú íntegrament,

Pel contrari, la llengua que té valor legal en la Comunitat Valenciana, no és catalana, ni el valencià empeltat de català, per la que parla el poble valencià, la llengua vernacula, la qual ha segut reconeguda com a llengua oficial, junt al castellà, per la lleislació de l'Estat espanyol, tant per la Constitució, com per

l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana. Lo que deu fer l'Administració, i no fa, es defensar-la i promoure-la, en lo que siga de sa incumbència, deixant a la Acadèmia, com fan tots els països civilitzats, la missió de dignificar-la i tutelar-la en tots els nivells culturals. En cap lloc eixa missió es de l'Universitat, ni dels partits polítics.

Encara que el valencià fora un dialecte del català, que no ho es, tindria el dret, com totes les llengües vernacules o dialectes, a erigir-se en llengua, i a ser usat en tots els nivells de cultura. Eixe dret pertany a lo que ara diuen "els drets de l'home", proclamat per l'Unesco i reconegut oficialment pel govern espanyol, i val per a totes les variants idiomàtiques d'Espanya.

ACORT DE L'UNESCO DE 1954:

La *llengua materna* es el mig natural d'expressió d'una persona; i una de les seues primeres necessitats es desenvolupar al màxim la seua aptitud per a expressar-se.

Tots els alumnes han de començar els seus cursos escolars en la *llengua materna*.

No existix res en l'estructura d'una llengua que impedisca convertir-se en un vehicle de civilització moderna.

Si la *llengua materna* resulta adequada, en tots els aspectes, per a servir de vehicle d'ensenyament en les Universitats i establiments d'ensenyament, es precis utilitzar-la com a tal.

UNESCO 1962:

"En resum, l'extermini d'una cultura i d'un poble son una mateixa cosa."

CONVENCIÓ RELATIVA A LA LLUITA CONTRA LA DISCRIMINACIÓ EN L'ESFERA DE L'ENSENYAMENT

UNESCO 1960:

Art. 5, apartat 1.

c) S'ha de reconèixer als membres de les *minories nacionals* el dret a exercir les activitats docents que son pròpies, entre elles, la d'establir i mantindre escoles i, segons la política de cada Estat en matèria d'educació, utilitzar i ensenyar el *seu propi idioma*.

Apartat 2. Els Estats, parts integrants de la present Convenció, es comprometen a prendre totes les disposicions que calguen per a garantir l'aplicació dels principis enunciats en l'Apartat 1 d'est article.

(Espanya deposità l'Instrument d'Acceptació, el dia 30 d'agost de 1969. El text de la Convenció fou publicat en el *Bolletí Oficial de l'Estat* del dia 1 de novembre de 1969).

Sense comentaris.

Bibliografia:

Bolleti Oficial de l'Estat. 1 de Novembre de 1969.

Constitucio de l'Estat Espanyol.

Estatut de la Comunitat Autonoma Valenciana.

IX- LES NORMES ORTOGRAFIQUES DE 1932

Alguns diuen que el valencià s'ha de normalisar segons les normes de Castello, perque son estes les que van adoptar els escriptors valencians en un acort de l'any 1932, i en elles s'ha vengut escrivint durant mes de cinquanta anys, i això ha contribuït a l'unificació de l'ortografia valenciana, acabant en l'anarquia que reinava en este punt. Per altra part una reforma de l'ortografia s'hauria de fer en un acort molt ample i no per decisió unilateral de l'Academia de Cultura Valenciana.

Pel contrari, les "normes" ortogràfiques de Castello de 1932, de ninguna manera poden ser preses com a base de la normalisació de la llengua valenciana, perque, si bé van aconseguir dita unitat ortogràfica, la van establir en fals i en gran perjudici per a la llengua valenciana, perque serviren per a la definitiva introducció del catalanisme en la llengua valenciana i contenen molts defectes, buits i incongruències.

Les "normes de Castello" son les mateixes de l'Institut d'Estudis Catalans i, segons confessió del filòleg català G. Colom, el seu únic mèrit ha segut que *"han esdevingut avui un símbol de la unitat de la llengua catalana"*, perque *"pràcticament eren les de l'Institut"* en alguns desafortunats retocs (com el "boldro del paràgraf 13, sobre la CH en frances, i la TX i TJ en català"), que el professor mencionat atribuïx a les ganes de figurar d'aquells senyors, els quals, llevat d'un d'ells, no tenien *"esment de filologia"*. Es varen dedicar a arrebregar firmes d'entitats i persones, sense cap estudi ni discussió.

Les bases de Castello pretenien solament unificar l'ortografia. ¿Còm se pot construir sobre ells tota una codificació lingüística?. Les bases de Castello tenien un valor provisional. En el preàmbul de les mateixes se reconeix que segurament son imperfectes i que a les "novelles generacions" correspondrà son perfeccionament i millorament: que es precisament lo que ha fet l'Academia.

Entre els molts defectes que tenen dites normes, els principals son: un excessiu etimologisme, anar en contra de l'ortografia, tan tradicional, dels nostres clàssics, en molts punts, i el desconeixement de la fonètica valenciana. Donarém algun detall:

Consonants finals de paraula en B, D i G en conte de P, T i C (verb, verd, amarg, que en valencià se pronuncien, verp, vert, amarc, respectivament).

Supressio de H final dels noms propis acabats en C: Domenec, Vic, Blanc (per Domenech, Vich, Blanch).

Canvi de la Y grega final per la I llatina en la mateixa posicio final: Alcoi, Llombai.

Escriure en la mateixa X la CH de chiquet (xiquet) que la de Xativa (Xativa).

Escriure en TX la CH valenciana; Betxi.

Geminacio de la L (L·L) segons l'etimologia llatina, quan en valencià eixa duplicacio no existix: col·locacio, col·lateral.

Agrupacions de consonants que no existixen en valencià: TM (setmana), MPT (compte), TN (conta), TL (guatla), TLL (espatlla), TZ (normalitzar), TJ/TG (desitjar/estatge).

Supressio de les consonants valencianes de sempre: la Y grega o consonant i la CH; les dos usades pels classics.

Contindre atres errors de base morfologica, com la autorisacio de AMB per AB o EN. No fem carrec a les "normes" de Castello d'atres usos no valencians que s'han introduit en son nom, en la morfologia i en la sintaxis, perque eixos abusos no tenen la culpa "les normes".

Bibliografia:

ADLERT NOGUEROL, Miquel. *En defensa de la Llengua Valenciana*. Valencia, 1977.

COLÓN, Germán. *Discurs en l'homenatge a Pompeu Fabra i als cinquanta anys de les Normes de Castelló de la Plana*. Universitat de Barcelona, 5 d'octubre de 1982.

FULLANA MIRA, Lluís. *Vocabulari ortografic valencià-castellà*. Introduccio. Grup d'Accio Valencianista, 1979.

X- L'ORTOGRAFIA DE L'ACADEMIA

Alguns diuen que no s'ha d'admetre l'ortografia de l'Academia de Cultura Valenciana:

perque la Conselleria d'Educacio i Cultura de la Generalitat, el 30 de juliol de 1983, va anunciar que en materia d'ensenyança del valencià, tots els centres baix la seua jurisdicció deurién usar els textos per ella aprovats que "*se han elaborado sobre las 'normas de Castellón'*"; perque les normes de l'Academia s'han adoptat contra la voluntat de molts i sense l'ample consens en que s'han de fer estes innovacions, i perque trenquen la tradició.

Pel contrari, l'ortografia que s'ha d'adoptar per a la llengua valenciana es la de l'Academia de Cultura Valenciana, i no la de l'Institut d'Estudis Catalans, encara que porte el nom de "les normes de Castello". Les raons son les següents:

La Real Academia de Cultura Valenciana, es la maxima autoritat en materia de llengua valenciana, aixina com ho son les respectives academies per al gallec, vasc, catala o castellà. No es qüestió d'anar canviant d'ortografia cada vegada que canvia el color politic del titular de la Conselleria de Cultura i Educacio.

La reforma ortografica l'ha feta la seccio de Llengua i Lliteratura de l'Academia, en la participacio de competents col·laboradors.

S'intenta per tots els mijos desprestigiar l'Academia de Cultura Valenciana, pero es treball inutil, perque a mes de la legalitat de la seua fundacio i funcionament, basta vore el numero i la qualitat dels personages que en ella han figurat i la cantitat de publicacions científiques i lliteraries que ha publicat en setanta cinc anys de funcionament, per a donar-se conte de la seua respectabilitat.

La publicacio de les normes ortografiques valencianes es va fer despres d'un estudi de l'ortografia tradicional, i ha tengut un ample consens, mes del que van tindre les normes de Castello. Ademes de les noucentes firmes qualificades entregades al notari de Massamagrell en l'acte solemne d'adhesio a dites normes, en el monasteri de Santa Maria del Puig (abril de 1981), se presentaren cent deu mil firmes, cotejades davant notari, depositades en el Banc de Santander (Referencia del acte en LAS PROVINCIAS de Valencia [8-3-81] i en La Verdad d'Alacant [10-3-81]).

Ademes, les normes de l'Academia foren ben estudiades i fonamentades, com consta en el dossier publicat per l'Academia (Documentacio formal de l'ortografia de la llengua valenciana). Dites normes foren estudiades i llaugerament tocades en una reunió que el dia 5 d'abril de 1982 tingueren les associacions i entitats culturals valencianes mes representatives, convocades per la Conselleria d'Educacio de la Generalitat Valenciana, i posteriorment publicades per la Secretaria Tecnica de la mateixa Conselleria.

Les normes d'El Puig no trenquen la tradició, si les de Castello, com hem dit en el capítul precedent, al parlar, de la CH, de la Y grega i de les consonants finals.

L'Academia s'ha decidit en tots els punts consultant els classics i les normatives anteriors, i procurant que la normativa seua reflecte lo mes possible la llengua valenciana parlada, tenint en conte les realitats llingüístiques i la tradició.

En realitat es que per a escriure be no tenim necessitat d'acudir a la normativa catalana, nos sobra en la nostra, en la de la Real Academia de Cultura Valenciana.

Bibliografia:

Real Academia de Cultura Valenciana. *Documentacio formal de l'ortografia de la llengua valenciana*. Valencia, 1981.
Catalec de Publicacions. 1915-1990. 75 Aniversari.